

Izhaja razen nedelj in praznikov
vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani,
Franciskanska ulica št. 6, 1. nadst.,
Učiteljska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Reklamacije
za list so poštne proste.

NAPREJ

Glasiło jugoslovanske socialno demokratske stranke

Naročnina po pošti z dostavljanjem
na dom za celo leto K 30.—, za pol
leta K 15.—, za četrt leta K 7.50, za
mesec K 2.50. Za Nemčijo celo leto
K 33.60, za ostalo tujino in Ameriko
K 42.—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v;
pogojem prostor 50 v; razglašeni in po-
slani vrstica po 60 v; večkratni ob-
javi po dogovoru primeren popust.

Stev. 45.

V Ljubljani, sobota dne 23. februarja 1918.

Leto II.

Mirovni cilji proletariata.

Govor sodruga dr. Adlerja v posl. zbornici.

Drugi dan razprave o proračunskem provizoriju je imel sodrug dr. Adler sledeči govor:

Zivimo v času, ki je poln obolev. Čas je tako nasičen z dogodki, ki pade drug drugemu tako, da dostikrat to, kar je bila se večeraj dneva zahteva, že danes odplavlja dogodka. Med tem ko govorimo tukaj — mislim da o proračunskem provizoriju — a nihče se še ni dotaknil te zadeve (veselost) — r — tem ko govorimo o miru z Ukrajino, o velikem razburjenju in velikem sporu, ki izhaja iz tega miru, nas je dohitela vest, da sicer mir z Rusijo še ni sklenjen, da pa so vsi predpogoji za njega izpolnjeni. V brezzličnem brzojavu ruske vlade je izraženo pritrjevanje k miru od ruske strani. Sedaj moramo počakati, kaj da se zgodi od nemške strani. Nemška vlada ni odgovorila na izjavo ruskih ljudskih komisarjev, da smatrajo vojno za končano, s tem, da bi odpoklicala svoje armade, temveč je odgovorila nanjo s prodiranjem, izjavila je, da niso končana le mirovna pogajanja, temveč da je tudi premirja konec. Zbudila je najslabši sum, da so jej bile težkoče, ki so se pojavljale v Litovskem Brestu, dobrodošel povod za prodiranje in za to, da zasede večja, doslej ruska ozemlja. Zelim, in vsakdo izmed nas mora to želiti, da ne nadaljuje nemška vlada te poti, da preklicuje svoje prejšnje pogoje in da ne nadaljuje vojnih operacij dalje proti Livoniji, Estlandiji in v notranjost Rusije. Priznavam, da za enkrat še dvomim, da bi niti poosobljeni militarizem in imperializem

ne bil zmožen takega zločina.

za enkrat nočem verjeti tega, toda oči ne smemo zapirati pred dejstvom, da obstoja sum, da bodo vojaške sile svoje osvojevalne namene zasledovale še dalje. Za nas izvirja iz tega konsekvence: pri tem ne sodelujemo! (Zivahno pritrjevanje pri socialnih demokratih.) Morda pridejo k nam še s to zahtevo, da damo svoje državljane za nadomestilo na zapadu.

Jarc: To se je že zgodilo! Dobil sem pismo!

Dr. Adler: Nisem tako dobro poučen kakor vi. (Veselost.) Ljudje smatrajo vsa časopisna poročila za sveto resnico, če tudi ni ena beseda resnična. Ali le slutite, kaj vse se nalažejo? Predvčerajšnjem zvečer je bilo čitati v vseh večernih listih, kakšna vilharina diskuzija je bila v klubu nemških socialnih demokratov med Seitzovo smerjo in Rennerjevo. Niti ena beseda ni resnična, vse od prve do zadnje besede zlagano, izsesano iz prstov. Tudi ljudje na bojišču lažejo ali pretiravajo. Niso vsi širokoustneži oproščeni od vojaške službe. (Zivahna veselost.) Saj priznam, da bo to najbrže res. Toda za nas je važno, da se ne udeležujemo politike, ki je začela z zavrnitvijo mirovnega stanja, čeprav ne miru z boljševiki in ki je privedla za enkrat do prodiranja, da se je ne udeležujemo niti posredno, niti neposredno, niti kot taki, da bi imeli kakor korist od nje, če je sploh mogoča tukaj kaka korist, niti kot nadomestilo moštvo.

Grof Czernin je bil pred kratkim razkladal, da smo pripravljeni in obvezani na samoobranbo predvojne posesti Nemčije in ker so tudi Nemci pomogli pri obrambi naše predvojne posesti, je to popolnoma naravno. Toda prav nobenega poudara nimamo, da s krvo naših državljanov sobranimo ono, kar hočejo osvojevalni pohlep, imperialistični načrti majhne manjšine v Nemčiji (pritrjevanje pri socialnih demokratih) in da s tem zavlačujemo končni mir v negotovost in da žrtvujemo našo kri za popolnoma tuje namene. Verujem in pričakujem, da niti med nemškimi strankami, ki se zavzemajo za največjim navdušenjem za nemško solidarnost, ne bo mislečih ljudi, ki bi bili za to sedaj, ko je dosežen vojni cilj na vseh straneh. Saj nismo hlepli po osvojevanjih, vodili smo čisto obrambno vojno. Za to imamo uradne dokaze in iz najvišjih ust v vsaki deželi, kjer le imajo kaj takega, avtentična sveta zagotovila. (Veselost.) Nismo šli v vojno, da bi osvojili Flandrijo ali da jo rešimo izpod belgijskega jarma, tudi ne, da bi osvojili ruske province, najmanj pa smo poklicani, da bi bili orožniki za vzdrževanje reda na vzhodu. Nismo za to poklicani in bi napravili zločin nad dosegom miru za bodočnost, če bi se vmeševali v spore, izvirajoče iz ruske revolucije. Toda za to, da bi mi napravili red — to ve bog — žal, ne moremo doprinesiti nobenega usposobljenostnega dokaza. Če je treba napraviti v Rusiji red, tedaj moramo prepustiti to že ruski revoluciji, da napravi red z boji, s težavami, da celo s prelivanjem krvi, oni red, ki odgovarja volji tam prebivajočih narodov. Marsikaj ni v Rusiji tako, kakor nam poročajo. Laž je danes patriotična krepost, to se pravi, da se izvršuje mnogokdaj patriotizem, če ne more dobavljati armad, z lažjo. Tudi to je dobro plačana oblika patriotizma.

Da se zgražajo nad nedokazanimi grozotami, ki jih je pripravila ruska revolucija na svet, nad neštevilnimi ljudmi, ki so bili baje umorjeni, imajo oni najmanj povoda in pravice, ki so prinesli to vojno nad nas in to pozdravili. (Pritrjevanje pri socialnih demokratih.) Nismo v položaju, da bi odgovarjali resnici in z

dobro vestjo, našo brezmadežno metodo justice, naše brezmadežno postopanje z narodi, ki žele drugačno razmerje napram državi, kakršno imajo sedaj, ponudili ruskim strankam kot vzorec. (Pritrjevanje pri socialnih demokratih. Klic: Thalerhoff!) Nič ni hujšega, kakor če izvršujejo revolucionarne metode ljudje, ki niso revolucionarji, temveč reakcionarci. Tudi če pride do miru z vso Rusijo, moramo zahtevati od vlade, naj se skrbno čuva vsega, kar bi izgledalo kakor vmešavanje v zadeve narodov, ki prebivajo na Ruskem. Še pred nekaj dnevi smo imeli neskaljeno veselje nad Ukrajino, kakor nad vsakim kosčekom kruha, ki pride v hišo. Videli ste, kaj da je nastalo iz tega. Padla je slava v pomladanski noči. Nardarjenost, poravnava narodne spore, je videti zelo redka; morda to tudi od zunaj ni mogoče in Poljake so hoteli res zadovoljiti, toda kaj je nastalo iz tega? Govor poslanca Daszynskega! Mi nemški socialni demokratje od vsega začetka nismo mnogo zaupali avstrijsko-poljski rešitvi. Zato smo bili vložili interpelacijo, v kateri smo izvajali, da obstoji velika nevarnost za nadaljenje posledice take rešitve, ker dopušča Hohenzollerncem, da stopajo v konkurenco s Habsburžani. Nismo bili za avstrijsko rešitev poljskega vprašanja za to, ker je ta rešitev poljska. Nasprotno, če bi bila čisto poljska in sicer popolna rešitev, bi bili pritrili z verno, prav tako kakor pritrjujemo čisti in popolni rešitvi ukrajinskega vprašanja, ki pa tudi ni še na koncu vseh dogodkov. Zaradi česa smo ugovarjali avstrijski rešitvi poljskega vprašanja, ni bilo to, kar je na rešitvi poljskega, temveč to, kar je avstrijsko poljskega. Zdelo se nam je, da je ona vera poljskov preoptimistična, da je ta rešitev poljski narodni sreči in njihovemu narodnemu miru, dalje smo menili, da je za tako rešitev potrebno tudi to, da se pritegnejo še drugi narodi, ki tvorijo skupaj Avstrijo in niso bili v dvomih, da bo imela avstrijska rešitev poljskega vprašanja tudi za nas neprijetnosti. Takrat nismo mislili, da pride od takih bolečin pri vseh onih strankah, ki so mislile, da se izjalovi ta načrt. Čeprav razumevam bolečino Poljakov nad tem, da se jim vzame kos njihove dežele, kakor zatrjujejo, čeprav razumevam, da razvijajo že takorekč vnaprej visoko stopnjo razburjenosti, preden je še jasna rešitev tega vprašanja, vendar moram reči, da me pri vsej stvari najhujše boli to, da so Poljaki večine strank doli do socialističnih vrst to vojno — nočem reči povzročili — ampak da so jo videli, želeli in pripravljali. Nočem reči, da je to sedaj pravična kazen, kajti Poljaki, kakor mi vsi, so s to vojno čezmerno kaznovani.

Če bo sklenjen mir, še ni končano vse. Najprej moramo imeti

splošen mir.

prej ne pridemo do reda. Oh tej priliki pa pride še enkrat razprava o mnogih vprašanjih, zlasti o vprašanjih mej. In tretjič, če nam pripovedujejo, da mora postaviti nemška armada med Rusijo in Nemčijo kordon, da ne pridejo boljševiške misli preko meje, tedaj lahko le rečemo: armade in polki so za mnogo stvari koristne, toda za eno so nerabne, da bi zadrževale misli. (Veselost.) Gotovo je to, če je razširitev teroristične misli mogoča, da se ne zmanjša vera na moč z uporabo sile armad. Zato tega pohoda na vzhodu ne moremo smatrati niti za nacionalno, niti za kulturno potrebo. Če hočete uganjati kulturo z iztrebljenjem strahotnih terorističnih metod, tedaj se spomnite angleškega pregovora: ljubezen do narodov naj pričenja doma! V tem oziru imajo Nemci in imamo Avstrijci mnogo opravka, in kadar končamo, se hočemo razgledati po tujini. Z vso odločnostjo smo proti temu — naj postane iz današnje mirovne izjave karkoli — da se porabi naša kri, naše vojaštvo za vmešavanje na katerikoli način v Rusiji. (Pritrjevanje pri socialnih demokratih.)

Če navajajo, da smo sklenili

»krušni mir«.

tedaj ne ve nihče boljše kakor socialni demokratje, kako krvavo potrebujemo kruha. Grof Czernin — to je njegova zasluga — je storil svoje najboljšo, da se približa miru in gotovo je, da resnično potrebujemo kruha. A ne le danes in jutri in pojutrišnjem, temveč tudi pozneje. Toda edina metoda, po kateri pridemo do stalnega kruha, je splošni mir. In vse, kar zadržuje ta splošni mir, kar omogočuje obnove vojne, vsako poseganje v notranje ruske razmere ni le proti miru, temveč trajno tudi proti kruhu.

Čeprav tako silno potrebujemo kruha in kakor bi z največjim veseljem pozdravili, če nam bi bilo pomagano preko bede te vojne z dovozi od zunaj, vendar moramo kar najresnejše svariti pred tem, da bi z vojaškimi akcijami posegali v spor med Ukrajinci in Velikorusi. Verujem in upam, da izvrši razumnost ruske revolucionarne vlade kakor tudi ukrajinske vlade to, da se doseže poravnava in potem se pride tudi lažje do poravnave s Poljaki. In morda bi bilo tudi od nas zelo pametno, če bi dejali: sedaj odidemo, poravnajte to stvar med seboj. Vsekakor bi bilo to pametnejše kakor to, da imamo zasedeno deželo in svojo deželo v trajnem nemiru.

Interpelacija, vložena včeraj od socialnih

demokratov, ni danes morda več času primeren, ker ne vemo, kaj pomenja najnovejši ruski mir. Ne poznamo tako natančno zahtev, ki jih je bila postavila četverostrana v litovskem brestu in katerim baje pritrjuje sedaj tudi ruska vlada. Kajti zapisniki o pogajanjih so bili zelo nepopolni in zato ne vemo, če niso postale zahteve naše interpelacije zopet aktualne. Gotovo je pa to, da mora naša vlada, če pride do miru ali do stanja, podobnega miru, naleteti z vso energijo posamezne dolžnosti o odnosih med našo državo in med rusko in ukrajinsko. To je pred vsem vprašanje jetnikov. Ogrski ministrski predsednik je povedal, da izdamo za naše ujetnike vsak mesec štiri milijone kron, toda položaj je tak, da dansko poslanstvo v Petrogradu, ki se požrtvovalno trudi za naše ujetnike, ne dostavlja prav lahko denarja. Tudi to ni nobena tolažba, da smo brai v nekem dekretu, glasom katerega so vsi ujetniki svobodni. Zantevamo od vlade, da se z vso verno zavzame za povrnitev naših ujetnikov in za povrnitev ruskih ujetnikov in jo vprašujemo, če ni že prišel čas, da se pošljejo starejši jetniki z bojišča domov.

Mir se vedno bolj približuje, a vojakov potrebujemo vedno več. »Kanonenfutter« je že porabljen do visoke stopnje. Vojni moloh je pa tudi lačen, jemlje najmanjše, a tudi ne prezira najstarejših. Kosti starcev in meso otrok, vse mu je dobrodošlo. Ali nekaj se pa mora vendar prihraniti s tem, da je osvobodena vsa vzhodna fronta od potrebe, da bi imela veliko armado. Mislimo, da je popolnoma mogoče, da se odredimo razmerju, oktrojiranemu po cesarski uredbi, da ostajajo za vojno službo nesposobni ljudje, tudi če se jih spozna za sposobne, še dalje na bojišču. Čas bi bil, da se pošljejo nad 42 let stari črnovojniki domov.

Ker imamo debato o proračunskem provizoriju, se pričakuje, da določijo socialni demokratje svoje stališče napram njemu. Izraziti moram svoje začudenje, da so mogli vrotati veliki časnikarski politiki, sploh politiki v tej zbornici, da bodo glasovali socialni demokratje za predlog, ki je obtežena s šestimi milijardami vojnih kreditov, in to v trenutku, ko ni niti figovega peresa več za prikrivanje, kajti trenotek obrambe manjke že dolgo, od predvčerajšnjem popolnoma.

ko je zapustil zadnji ruski vojak Galicijo in avstrijska tla. Domovina, potrebna obrambe, ne potrebuje te obrambe nič več in tudi ni več v nevarnosti. Z vojno torej lahko nehamo, za tuje namene se nečemo vojskovati. Tudi pedi nemške zemlje ni več, ki bi bila danes še v nevarnosti. Samoposobi je torej umevno, da ne moremo glasovati za proračun. Tega ne moremo storiti, ker nimamo nobenega veselja, da bi prevzemali le od daleč politično ali moralno odgovornost za vojno, njen začetek, njeno vodstvo ob mejah in v zaledju. Ne moremo tega in tudi ne bomo storili tega.

Postaviti prognozo o naših avstrijskih razmerah je težko, toda našel se bo že izhod. Lahko se dobi provizorično za štiri mesece proračun, ali države ni mogoče provizorično vsake štiri mesece reševati. Potrebno bo, da se snidemo in skupaj razpravljamo, če ni mogoče najti skupno formulo, ki zagotavlja samostojnost vseh narodov in vendar omogočuje skupno življenje o potrebnih stvarih. Le taka vlada, ki nima glede tega le določenih predlogov ali kakršenkoli načrt za posvetovanje, temveč vlada, ki ima tudi voljo, moč in energijo, da privede to misel do zmage, le vlada, ki ne živi le od tega, da reče, saj imamo končno še bajonete, le taka vlada si bo pridobila trajno zaupanje narodov. Vlado spominjam tudi na to, da je obljubila pri obravnava ob stavki, da razveljavi militarizacijo obratov in da pride drugačen red. Gotovo ne pride nič idealnega namesto sedanjih razmer, toda socialni demokratje hočejo vsaj to, da se odpravi sedanje nevzdržljivo stanje in sicer prej ko mogoče.

Eno morda lahko upamo, da se približamo z ruskim in ukrajinskim mirom splošnemu miru. Ogrožitev miru v tem trenutku vsled razmer v Rusiji bi bila tem hujša, ker se ravno sedaj ojačujejo mirovne stranke po vseh deželah, da pride vendar že svet v stanje, da lahko zakliče: mir! (Zivahno odobravanje pri socialnih demokratih.)

Politični pregled.

Nov ruski mirovni predlog, iz Berlina poroča c. kr. korespondenčni urad dne 22. februarja: Ruski kurir, ki je predvčerajšnjim pasiral nemško fronto, je dospel sinoči v Berlin ter je izročil mirovni predlog petrograške vlade. Listina, ki dobesedno soglašja z znano brezlično brzojavko, je podpisana od Ljeninga in Trockega. O vsebini nemškega odgovora se vrše posvetovanja. Med tem je državni tajnik dr. Kühlmann preko Dunaja odpotoval v Bukarešto. Kakor poroča »Norddeutsche allgemeine Zeitung«, se prično nova pogajanja z Rusijo še le čez nekaj časa. Poprej bo državni tajnik vodil pogajanja z Rumunijo. »Lokalanzeiger« poroča, da bodeta grof Czernin in dr. pl. Kühlmann posvetovanja v Bukareštu pospešila, da se čim prej pojasni razmerje z Rumunijo.

Avstrijski minister za prehrano Höfer je odstopil. Kandidata za to mesto sta generalni

major Lendler in šlezjski deželni glavar grof Larisch.

Kazen za poljske manifestacije. Iz Varšave se poroča: Nemške oblasti so mestu Varšavi naložile kontribucijo 250.000 mark kot kazen za zadnje demonstracije. V Czenstochovu, Lodzu in Lodzavku je proglašeno obsedno stanje.

Nov generalni guverner na Poljskem. Iz Lublina se uradno poroča: General infantierije Anton Lipoščak je po najvišjem ukazu prevzel vodstvo generalnega guvernementa na Poljskem.

Krajevski mestni predsednik umrl. Mestni predsednik v Krakovu, državni in deželni poslanec dr. Julij Leo, je 21. februarja umrl.

Pruska volilna reforma. V odseku za volilno reformo pruske poslanske zbornice je bil z 20 glasovi proti 15 glasovom sprejet predlog konservativcev glede pluralne volilne pravice. Odsek je nadalje odobril uvedbo volilne dolžnosti. Proti predlogu so glasovali socialisti in Poljaki.

Svedska in finsko vprašanje. V švedski poslanski zbornici je ministrski predsednik Eden predvčerajšnjem odgovoril na interpelacijo levičarskega socialista Wennerstroema glede stališča vlade glede vprašanja švedske intervencije na Finskem. Eden je izjavil, da Švedska nikakor ne namerava izvesti kako oboroženo intervencijo, če ne bodo ogrožene švedske pravice. Široke plasti švedskega ljudstva se protivijo taki intervenciji. Tudi dobave orožja in municije iz švedskih zalog vlada ne more dovoliti. Švedska se ne da zaplesti v državljansko vojno na Finskem. Švedska — je izjavil ministrski predsednik — je poskušala z mirno poravnave na podlagi popolne samostojnosti Finske, a finska vlada v Wasi je tako posredovanje kot nesprejemljivo odklenila. S tem je možnost mirne poravnave izključena. Vodja desničarskih socialistov Branting je stališče vlade odobraval v prepričanju, da bi švedsko vmešavanje v finske zadeve ne rodilo dobrega sadu.

Amerika priporoča napad na Polj. Njujorški »Tribune« se poroča iz Washingtona, da je Amerika v vrhovnem vojnem svetu v Versailles nasvetovala, naj ententa izvrši ljuto ofenzivo na zapadu in napad na vojno pristanišče Polj.

Izmenjava ujetnikov z Rusijo. Wolffov urad poroča: Par dni predno je nemška komisija zapustila Petrograd, so ruski zastopniki podpisali dogovor med Rusijo in Nemčijo tiče se vrnitve civilnih ujetnikov. Vrnili naj bi se najprej civilni ujetnik Vzhodne Pruske, ženske ter moške osebe v starosti do 16. leta in nad 45 let. Nemška vlada je dogovor odobrila.

Dnevne beležke.

Industrija z rdečimi in modrimi svinčniki spada menda tudi v vojno industrijo. Tovarnarji se sicer javno ne hvalijo, toda če bele liste po časniki upoštevamo, se lahko uverimo, da teh svinčnikov razmeroma jako mnogo porabijo naši — ne, državni cenzori. Črtajo in črtajo, kakor bi jim to delalo veliko zabavo. Če naš poslanec kaj govori v državnem zboru, poslanec, ki smo ga izvolili, tedaj ne smemo vedeti, če naši zaupniki povedo svoje mnenje, kako naj bi se ozdravile nevdružne razmere, tudi to ni za nas, če ponatisnemo kakšno vest, ki se nam zdi markantna, iz drugih listov, tudi te ne smejo brati navadnih čitatelji, če štirinamo in razmotrivamo o logiki naših diplomatov, ki vodijo našo srečo in usodo v tajnih obravnavah in »diplomatičnih« govorih, jih moramo sprejeti kakor sveto pismo, če pa ne, smo grešili in utegnemo biti izdajalci. Da smo bedaki, ki ničesar ne vemo in ne razumemo, to vemo, zato naj nam cenzura oprostí naše velike grehe, ki bi jih če bi nje ne bilo v svoji nezavesti storili. Vidimo pa nekoliko naprej, bojimo se za vojno industrijo svinčnikarjev. Zakaj, če bo šlo tako naprej, ne bodo zadostovale več debele črte po tiskovinah. Treba bo poseči dalje. Vse misli, vse načrte, bo treba prečrtati že v možganih. Vse državljane bo treba temeljito preiskati, odpreti njih lobanje in izrezati in izpraskati že iz možgan vse slabe in logične misli in ideje. Takrat pa — in tega se bojimo — bo vojna industrija svinčnikov propadla, ker bodo za to opravilo rabili cenzorji železne grebljice in nože, vrhutega bodo morali študirati tudi medicino. Smili se nam industrija, še bolj pa vojni dobavitelji, ki bodo s tem ob dobrodojni lepe in pošteno dobičke. Toda na vse zadnje: logika in nepotrebne misli to je še večje zlo.

Sprava med S. L. S. in Slovensko kmetiško stranko. »Slov. Narod« ve poročati, da se vrše pogajanja med S. L. S. in S. K. S. zaradi poravnave. Baje so se že precej zedinili, sklenili so pravno resolucijo, le osebna vprašanja še niso rešena. Dr. Susteršič in dr. Pegan sta obsojena, dra. Lampeta pa hočejo pripadniki kmetiške stranke imeti tudi v novi obnovljeni enotni Slovenski Ljudski Stranki. To je skoro naravna posledica. V obeh taborih so bili duhovniki, ki je v prvem trenutku razkola niti zavdal niso. Spor je bil v izvršnem odboru, moč stranke pa sloni na duhovništvu in v interesu cerkvene organizacije in nje politične moči je, da ostane stranka enotna. Razkol je bil

torej le epizoda osebnega boja, ne pa posledica različnih načel. In prav je, kar spada skupaj, naj bo skupaj, interesi klerikalnih strank so povsod enaki.

— Čudno postopanje deželne komisije za preskrbo vpoklicancev. Invalid v kranjskem okrajnem glavarstvu se je vrnil domov 30. aprila 1917. Priznana mu je 30-odstotna delazmožnost. Takoj ob njegovi vrnitvi je ustavil c. kr. davčni urad izplačevanje preskrbnine ženi, zahteval vojaške dokumente in plačilno polo, da jih pošlje c. kr. deželni komisiji, ki bo nadaljnje ukrenila. Potem sta čakala z ženo do avgusta meseca. Takrat je žena prošnjo ponovila in priložila zdravniško izpričevalo in potrdilo župana, da je bolna in brez imetja ter da soproj ni sposoben za delo. Zopet je žena čakala do novembra; takrat je šla sama h komisiji, toda tem so ji povedali, da treba še čakati. Vložila je potem še trikrat prošnjo in prišla, naj vendar rešijo prošnjo ali povedo, če še kaj manjka, ali zakaj ne dajo nobenega odloka, da bi se vsaj pritožila na višjo instanco. Toda vse nič ni pomagalo. Komisija ni v desetih mesecih ne rešila prošnje, ne povedala, zakaj jo ne reši. To je že neprimerna počasnost, ki se ne da z ničemer opravičiti! Kako naj živita dva bolna in invalidna človeka z 22 K invalidnine na mesec? In niti bi po zakonu že ne smeli ustaviti preskrbnine, zakaj omenjena žena je v zmislu zakona z dne 12. junija 1915, št. 162 drž. zak. še vedno opravljena do nadaljnjega podpore. Tako silno mučiti popolnoma po nepotrebnem bi pa res ne bilo potreba uboge ljudi, ki niso v bedi po svoji krivdi in imajo vsaj nekaj zaščite v omenjenem zakonu. Taki siromaški so odkazani naravnost na miloščino dobrih ljudi, sedaj, ko je taka stiska za vse. Pač ne vemo, kako naj opraviči deželna komisija tako kričečo krivico.

— Kranjski gorski strelci v Ljubljani. Polk kranjskih gorskih strelcev (prejšnji domobranski polk št. 27) je iz Admenta na Gornjem Štajerskem premeščen v Ljubljano. Prva nadomestna stotinja je že dospela v Ljubljano, ostali oddelki sledijo pozneje, najbrže šele spomladi. Gleda premeščenja 17. pešpolka iz Jadranskega v Ljubljano se še ni nič definitivnega ukrenilo.

— Ruski ujetnik ustreljen. Ko sta se bili pretečeno soboto posestna Marija Petljaj pri sv. Barbari nad Škofjeločo in njena služkinja že podali k pokonu, sta vdrla dva moška v hišo ter začela stikati po živilih. Eden je zgrabil vrečko korenine moke ter jo je hotel odnesti, kar pa je kmetica preprečila. Na to sta roparja kmetico v sobo zaklenila in iskala v stanovanju, kar bi se dalo odnesti. Med tem pa je bila Marija Petljaj ušla skozi okno in poklicala sosedo na pomoč. Prišli so s puškami oboroženi, ko sta roparja ravno hotela odnesti nekaj živil. Ker se nista udala, je sosedov sin Peter Hnabernik ustrelil s puško. Eden roparjev se je zgudil mitev, drugi pa je v temi pobegnil. Oba roparja sta bila ruska ujetnika.

— Prehrana slabotnih otrok. Z Dunaja poročajo: Prožet globokega srčnega čuvstva je cesar predsedniku skupnega urada za prehrano generalmajorju Lindw hr ukazal, naj nemudoma prične velikopotezno akcijo v svrhu olajšanja prehrane slabotnih otrok v Avstriji in na Ogrskem. Po cesarjevem naročilu je generalmajor Lindw hr st. pil v stik z avstrijsko in ogrsko vlado, da se cesarjeva volja čim prej izvrši. Visoki finančni krogi so dali v ta namen izdatne svote na razpolago. Priprave za to akcijo so se že pričele.

— Kolodvorska restavracija v Zidanem mostu. Zadnjič je omenjal, da je moral plačati čaj v tamkajšnji restavraciji brez sladkorja po 60 vin. Gospod restavrater nam pojasnjuje v dopisu težkoče in pravi, da je njegova restavracija kolikor le mogoče solidna. K temu omenjamo, da nismo hoteli z notico kaj očitati gosposdu restavraterju, ampak smo le primerjali naše razmere z onimi na Hrvaškem, kjer imajo še vsega dovolj in označiti bistveno razliko med obema deloma monarhijske. Pri nas je preskrba povsod zelo slaba, tudi še slabša nego v Zidanem mostu.

— Na Vič-Glince, Vodmat itd. Večkrat dobim pisma, kjer mi neznane osebe razne zamenjivosti o tem ali onem poročajo. Naznanjam, da se na pisma, ki so brez podpisa, ali le označena s podpisom „dober sodrug“ — „vaš prijatelj“ — „društvenik“ — K. P. — „Več članov“ itd. itd. ne morem ozirati. Kdor hoče ali želi, da mu pomagam ali da se valed moje intervencije odpravi kaj napačnega, ta mi že mora zaupati svoje ime. Če se koga obtoži ali obdolži, tedaj mora obtožitelj ali obdolžitelj že imeti toliko moškega poguma, da zaup onemu, od kogar pričakuje pomoč, pove: Kdo je in kako se dokaže, kar se namerava. Torej: kdor nima toliko možatosti in zaupnosti, da ne pove kdo je, na tega pisma se ne morem ozirati in jih upoštevati. Anton Kristan.

Vojna.

Dunaj, 22. februarja. (Kor. ur.) Uradno se razglša: Nobenih posebnih dogodkov. Na ruski fronti so čete armade skupine Linsingen vkorakale v Novograd Volinski. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 22. februarja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče. V posameznih oddelkih artiljerijsko delovanje in boji z minami. Manjši izvidni boji ob železnici Ypern-Roulers. Ujeli smo angleško poljsko stražo. V zadnjih treh dneh smo v zračnem boju sestrelili 24 sovražnih letal in 2 privezna balona. — Vzhodno bojišče. V Estlandiji so zasedle nemške čete Hapsal. Prvi estonski polk se je pridružil nemški armadi. V Livoniji so nemške kolone predrle že onkraj Ronsburga, Wolmar in Spandau. Ob slavu prebivalstva so nemške čete vkorakale v Rječico. Od tam so prodirale na Ljuzin. Minsk smo vzeli. Tudi armadna skupina Linsingen je, podpirajoč Ukrajino v njenem boju za svobodo, znatno napredovala. Pri Novogradu Volinskem smo dobili stik z ukrajinskimi oddelki. Druge kolone prodirajo proti Dubnu. — Von Ludendorff.

Državni zbor.

Na Dunaju, 22. februarja.

Na današnji seji poslanske zbornice je bilo končano prvo citanje proračunskega provizorja. Zbornica je bila zelo slabo obiskana, govorniki govorijo pred praznimi klopmi. Na seji je protestiral poslanec dr. Schürff proti očitnemu vitezu Pogacniku, ki je imenoval Schürffa »Bruckberger«. Schürff je označil ta izraz za obrekovanje. Posledica tega je bila, da je poslat Pogacnik Schürffa priči, dr. Verstovska in dr. Kybara, da zahtevata zadoščenje. Schürff je imenoval za svoji priči poslanca Kittingerja in Waberja, ki sta zahtevala na prvi seji zastopnikov zadoščenje od Pogacnika za eni izraz. V torek bodo poravnali. Vlada še vedno ni dobila večine za proračunski provizorij in položaj je še vedno nejasen. Zopet računajo s tem, da se bodo nemški socialni demokrati vzdrževali glasovanja.

Preuseunck dr. Gross se spominja najprej unarjega ponskega poslance dr. Leonia. Nato govori ministrikski preuseunck Seidler, da pojasi vojaški položaj na vzhodu. Izvaja sledeče: Preuseunckjem je izšlo v listu uradno obvestilo, ki govori o tem, kje da je sedaj težisce avstro-ogrskim bojnim sil. Iz različnih izjav v debati pa je posneti, da se je ta vest napacno tonnacha. V pojasi po dan tri kratke opombe: 1. Že 19. februarja sem bil izjavil, da se Avstro-Ogrska ne udeležuje vojaške akcije, ki jo vodi sedaj Nemcija proti Rusiji. 2. Avstro-ogrške cete ne bodo vkorakale v Ukrajino, s katero smo sedaj v prijateljskem razmerju. 3. Kar se pa tice Rumunje, ostoji sedaj med Avstro-Ogrsko in Rumunjo premirje, mirovna pogajanja se prično v prihodnjih dneh. Presim, da v zveze zbornice to na znanje.

Ukrajinec Lewickij izvaja, da Poljaki, ki sedaj tako kriče o krivici, ki se jim je zgodila v Litovskem brestu, nimajo pravice do holmske dežele. Urauna statistika iz 1909. leta dokazuje, da je tukaj prebivalstvo po večini ukrajinsko. — Ceski poslanec F. Ranta govori v češkem jeziku in izjavi, da bodo glasovali Čehi proti vlad. — Nemški poslanec dr. Heilingen trdi, da se Poljakom ni zgodila nobena krivica. Poljski poslanci Dembinski, Glabinski in Tertil govorijo o holmskem vprašanju in protestirajo proti krivici, ki se je zgodila Poljakom. — Posl. Wichlil zahteva od novega ministra za prehrano naj bo energičen proti Ogrm in zlasti proti Cehom, ki baje hočejo Nemce na Češkem izstradati. — Predloga o proračunskem provizoriju se nato izroči proračunskemu odseku, ki mora poročati v treh dneh o tej predlogi.

Prihodnja seja v torek.

Zadnje vesti.

Cesar Karl v nemškem glavnem stanu.

Berlin, 22. februarja. Cesar Karl je bil danes v nemškem glavnem stanu v svrhu razgovora o dnevnih vprašanjih. V cesarjevem spremstvu je bil šef generalnega štaba general pl. Arz. Razgovora sta se udeležila razen nemškega cesarja tudi Hindenburg in Ludendorff.

Skupni ministrski svet.

Budimpešta, 22. februarja. V nedeljo se vrši skupen ministrski svet, ki bo razpravljal o vprašanjih prehrane. V prvi vrsti se bo ministrski svet bavil z zahtevo avstrijske vlade glede preskrbe z mescem in mastjo.

Iz ogrskega parlamenta.

Budimpešta, 22. februarja. V nadaljnji debati o proračunskem provizoriju je govoril poljedelski minister grof Serenyi, ki je naznanil, da se objavi jutri naredba, s katero se na novo uredi maksimalne cene za žito. V prvi vrsti se podraži cena fine moke. Minister izjavi, da sta mu pred očmi dve nalogi: zvišanje produkcije in inavguracija dobre socialne politike. Ogrska bo zmogla prenašati vojna bremenja, če se poljedelska produkcija primerno zviša. Poslanec grof Batthyanyi se je izjavil proti carinski uniji z Nemčijo, ki bi lahko postala nevarna za Ogrsko, pozdravlja pa posestno politiko vlade, ki bo omogočila nalemam možu, da pride do zemljiške posesti. Grof Batthyanyi odobrava vnanjo politiko grofa Czernina, boji se pa, da se Poljakom zgodi velika krivica. Iz izjave ministrskega predsednika Seidlerja črna upanje, da bodo pogajanja med Poljaki in Ukrajinci privedla do uspeha, ki bo zadovoljil obe stranki.

Nemški državni zbor.

Berlin, 22. februarja. Nemški državni zbor je na današnji seji odklonil nujni predlog neodvisnih socialistov, naj se poslanec Dittmann za dobo parlamentarne seje izpusti na svobodo. Mirovna pogodba z Ukrajino je bila z dodatnim predlogom vred z vsemi glasovi proti glasovom Poljakov in neodvisnih socialistov demokratično odobrena. Izid glasovanja je pretežna večina zbornice pozdravila z živahnim odobravanjem.

Polkovnik Repington obsojen.

London, 22. februarja. Reuterjev urad poroča: Polkovnik Repington ni izdajatelj časopisa

„Morning Post“ Ovyne sta bila zaradi članka naperjenega proti ministrskemu predsedniku Lloyd Georgeju obsojena vsak na 100 funtov šterlingov.

Aprovizacija.

Premog na rumene izkaznice (za šteditnik). Na izkaznice za VII. okraj: a) pri gosp. Tancarju, Dunajska cesta, in sicer: na št. 1 dne 23. februarja dop., na št. 2 dne 23. pop., na št. 3 dne 25. dop., na št. 4 dne 25. pop.; b) pri g. Treotu, Cesta na Rudolfovo železnico, in sicer: na št. 5 dne 23. februarja dop., na št. 6 dne 23. pop., na št. 7 dne 25. dop., na št. 8 dne 25. pop. — Na izkaznice za VIII. okraj: b) pri g. Zdravju, Anaceljeva cesta 10, in sicer: na št. 1 dne 23. februarja dop., na št. 2 dne 23. pop., na št. 3 dne 25. dop., na št. 4 dne 25. pop.; b) pri g. Hribanu, Bohoričeva ulica 33, in sicer: na št. 5 dne 23. februarja dop., na št. 7 dne 23. pop., na št. 8 dne 25. dop., na št. 9 dne 25. pop., na št. 10, 11, 26. dop.; c) pri g. Karblu, Seio in sicer: na št. 12 dne 23. februarja dop., na št. 13, 14 dne 23. pop. — Na izkaznice za IX. okraj pri g. Piškotu, Hrenova ulica, in sicer: na št. 1 dne 23. februarja dop., na št. 2 dne 23. pop., na št. 3 dne 25. dop., na št. 4 dne 25. pop., na št. 5 in 7 dne 26. dopoldne. — Na izkaznice za X. okraj pri g. Ungerju, Kranjska stavbena družba, in sicer: na št. 1 dne 23. februarja dop., na št. 2 dne 23. pop., na št. 3 dne 25. dop., na št. 4 dne 25. pop., na št. 5 dne 26. dop., na št. 6 dne 26. pop., na št. 7 dne 27. dop., na št. 8 dne 27. pop., na št. 9 dne 28. dop., na št. 10, 11, 14 dne 28. februarja popoldne.

Petrolej na petrolejske izkaznice s črko C za obrt se bo oddajal po tem redu. Na vsako izkaznico se dobi 1 1/2 liter petroleja in sicer od 26. do 27. februarja v teh-le trgovanj: I. okraj pri g. Jermanu, Poljanska cesta 5; II. okraj pri g. Kavčiču, S. Florijana ulica; III. okraj pri g. Vrtačniku, Rimska cesta; IV. okraj pri g. Staculu, Seienburgova ulica; V. okraj pri g. Holzerju, Dunajska cesta; VI. okraj pri g. Smolčcu, S. Petra cesta; VII. okraj pri g. Minkarju, S. od. Šiška 205; VIII. okraj pri g. Sarabonu, Martinova cesta; IX. okraj pri g. Fojkar, Dolenska cesta. — Oortnikom se mora odvzeti celo petrolejsko karto.

Prodaja kruha. Od vštete torka, dne 26. t. m., stane hleb kruha, ki mora tehtati 70 dkg. 40 vinarjev.

Marmelada. Mestna aprovizacija prodaja marmelado v vojni prodajalni v Gosposki ulici. Kilogram stane 440 K.

Suho zelišče za juho na izkaznice uradniške skupine. Uradniške skupine prejmejo suha zelišča za juho v ponedeljek, dne 25. t. m., popoldne pri Mühlleisnu na Dunajski cesti. Dlečen je tale red: I. uradniška skupina od pol 1 do pol 3 štev. 1 do 200, od pol 3 do pol 4 štev. 201 do konca. II. uradniška skupina od pol 4 do 4, tretja uradniška skupina od 4 do pol 5, četrti uradniška skupina od pol 5 do 5. Vsaka oseba dobi 1 kg. kilogram stane 2 K.

Čevlje z lesenimi podplatmi za posle se bo razdeljevalo na Poljanski cesti št. 131, v ponedeljek, dne 25. t. m., od 3. do 4. popoldne št. 280 do 330 v torek od 3. do 4. popoldne št. 330 do 380 in v sredo od 3. do 4. popoldne od št. 380 do 420. Čevlji so 3 krone pri paru dražji; zato bodo morali oni posli, ki so že plačali čevlje doplačati še 3 K.

Špeh za IV. okraj št. 1. do 600. dobe stranke v ponedeljek dne 25. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: od 2 do 3 št. 1 do 200, od 3 do 4 št. 201 do 400, od

4 do 5 št. 401 do 600. Vsaka oseba dobi 1/4 kg. kilogram stane 20 kron.

Špeh za III. okraj št. 1301 do konca dobe stranke v ponedeljek, 25. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15 in sicer pridejo na vrsto vse stranke od 1. do 2. Vsaka oseba dobi 1/4 kg. kilogram stane 20 kron.

Zamudniki III. okraja naj pridejo po špeh v ponedeljek, 25. t. m. popoldne na Poljansko cesto št. 15 od 1. do 2.

Razno.

• General Kusmanek pred sodiščem. General Kusmanek, ki je te dni iz ruskega ujetništva dospel na Dunaj, se je moral pred komisijo šestih generalov zaradi izročitve trdnjave ruski oblegovalni armadi. Postopanje proti Kusmaneku je imelo le formalen pomen. Kakor se sliši, bo general Kusmanek odlikovan z visokim vojaškim redom.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

F. BATJEL

Gorica

Ljubljana

Stolna ulica št. 2.

Stari trg št. 28.

Moška in ženska dvokolesa

Se s staro prevmatiko

Šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke.

Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Mehanična delavnica na Starem trgu št. 11.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih. Shajališče sodrugov vseh narodov.

Dva dobra : krojaška pomočnika : za veliko in malo delo se sprejmeta takoj. Plača 50 do 60 K na teden. F. Potočnik, Ljubljana, Gradišče 7.

KINO CENTRAL

v deželnem gledališču

Sobota 23. ob pol 8. 7. in pol 9. zvečer, nedelja 24. ob pol 5. 6. in pol 8. in 9. zvečer, ponedeljek 25. ob pol 8. 7. in pol 9. zvečer

Predstave veseloiger

Brókana Fremmann Larsenova veseloigra **LOČENA** v štirih dejanjih.

Izvrstna veseloigra. **BISERNA OVRAVNICA** Izvrstna veseloigra

Pri vsaki predstavi sijajni, novi naravni posnetki.

Ni za mladino.

V soboto 23. februarja ob 4. popoldne, v nedeljo 24. februarja ob pol 11. popoldne 3. popoldne, v ponedeljek ob 4. popoldne

Družinske predstave

Drama in divjega zapada **KUSTERJEVA ZADNJA BITKA** v dveh dejanjih.

Veseloigra **POMOŽNI NATAKAR** v dveh dejanjih.

Krasni naravni prizori.

Tudi za mladino.

Torek 26. februarja. — Sreda 27. februarja. — Četrtek 28. februarja:

V glavni vlogi: **STELLA HARP** **PENE** Fantazija v štirih dejanjih.

Veseloigra **KAZNOVANA NIČEMURNOST** v dveh dejanjih.

Pri vsaki predstavi sijajni, novi naravni posnetki.

Ni za mladino.

Kmetska posojilnica

ljublanske

okolice v Ljubljani

obrestuie hranilne vloge po čistih
Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1 0
4 0

brez odbitka rentnega davka.
— Ustanovljena l. 1881. —